

ਫੁਲ ਬੈਂਚ

ਮੇਹਰ ਸਿੰਘ, ਸ.ਬੀ.ਕਪੂਰ ਅਤੇ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ, ਜੇ.ਜੇ.

ਮੇਜਰ ਸਿੰਘ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ

ਬਨਾਮ

ਰਾਜ, - ਜਵਾਬਦੇਹ

1962 ਦੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 796

ਪੀਨਲ ਕੋਡ (1860 ਦਾ XLV) ਐੱਸ. 354- 7.5 ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਲੜਕੀ ਦੇ ਗੁਪਤ ਅੰਗਾਂ ਨੂੰ ਉਂਗਲਾਂ ਨਾਲ ਸੱਟਾਂ ਮਾਰਨਾ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਨਾ - ਕੀ ਐੱਸ. 354 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਜੁਰਮ ਹੈ।

ਬਹੁਮਤ ਦੁਆਰਾ ਆਯੋਜਿਤ (ਮੇਹਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਕੈਪੂਰ, ਜੇ. ਜੇ.- ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਜੇ. ਕੰਟਰਾ) - ਨਿਮਰਤਾ ਦਾ ਔਰਤ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਵਹਾਰ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਕੁਝ ਸਬੰਧ ਹੈ ਜਿਸਦੇ ਖਿਲਾਫ ਜੁਰਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਸ ਲਈ, ਦੇਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਜਾਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 354 ਬੋਲਦੀ ਹੈ, ਦੇਸ਼ੀ ਦਾ ਸਿਰਫ ਸਰੀਰਕ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਯਾਨੀ ਹਮਲਾ ਜਾਂ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ, ਪਰ ਹੁਣ ਤੱਕ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੱਤ ਜਿਸ ਔਰਤ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸ਼ਕਤੀ ਵਰਤੀ ਗਈ ਹੈ। 7.5 ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਉਮਰ ਦੀ ਇੱਕ ਲੜਕੀ ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਮਰਤਾ ਜਾਂ ਵਿਵਹਾਰ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਅਸਮਰੱਥ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਇੰਨਾ ਹੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਹ ਅਜਿਹੀ ਭਾਵਨਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਵੱਡੀ ਹੋ ਗਈ ਸੀ, ਦੇਸ਼ੀ ਦੇ ਕੰਮ ਨੇ ਉਸਦੀ ਨਿਮਰਤਾ ਨੂੰ ਨਰਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਧਾਰਾ 354 ਦਾ ਦਾਇਰਾ ਇਸ ਅਰਥ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ 7.5 ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਛੋਟੀ ਬੱਚੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਨਿਮਰਤਾ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਨਾ ਗਲਤ ਹੈ। ਆਪਣੀ ਉਂਗਲਾਂ ਨਾਲ ਬੱਚੀ ਦੇ ਗੁਪਤ ਅੰਗਾਂ ਨੂੰ ਸੱਟ ਮਾਰਨ ਵਾਲਾ ਦੇਸ਼ੀ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 323 ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਦੇਸ਼ੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਉਕਤ ਸੰਹਿਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 354 ਜਾਂ 376/511 ਅਧੀਨ।

3 ਮਈ 1963 ਨੂੰ ਮਾਣਯੋਗ ਜਸਟਿਸ ਮੇਹਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਮਾਣਯੋਗ ਜਸਟਿਸ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਕੋਲ ਕੇਸ ਰੈਫਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਮਾਣਯੋਗ ਜਸਟਿਸ ਮੇਹਰ ਸਿੰਘ, ਮਾਨਯੋਗ ਜਸਟਿਸ ਐੱਸ.ਬੀ. ਕੈਪੂਰ ਅਤੇ ਮਾਣਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਵਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 30 ਮਈ 1963 ਨੂੰ ਕੇਸ ਨੂੰ ਡੀ.ਬੀ. ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਆਖਰਕਾਰ ਮਾਨਯੋਗ ਮਿਸਟਰ ਜਸਟਿਸ ਮੇਹਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ 31 ਮਈ, 1963 ਨੂੰ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਸ਼੍ਰੀ ਏ.ਡੀ. ਕੇਸ਼ਲ, ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਮਿਤੀ 20 ਜੁਲਾਈ, 1962 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਅਪੀਲ

ਵੀ.ਕੇ. ਰਾਨਾਡੇ, ਵਕੀਲ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ।

ਕੇ ਐਲ ਜੱਗਾ, ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ, ਅਤੇ ਐਮ.ਆਰ.ਛਿੱਬਰ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ।

ਨਿਰਣਾ

ਕੈਪੂਰ, ਜੇ. - ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸਵਾਲ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:-

"ਕੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ 7.5 ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਲੜਕੀ ਬਲਵਿੰਦਰ ਦੇ ਗੁਪਤ ਅੰਗਾਂ 'ਤੇ ਉਂਗਲਾਂ ਮਾਰ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੰਗਾਂ ਨੂੰ ਸੱਟ ਪਹੁੰਚਾਈ ਸੀ, ਨੇ ਦੰਡ ਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 354 ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਜੁਰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ?"

ਇੰਡੀਅਨ ਪੀਨਲ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 354 ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ:

"ਜੇ ਕੋਈ ਵੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਔਰਤ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਅਪਰਾਧਿਕ ਤਾਕਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਗੁੱਸੇ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇਹ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਸਦੀ ਨਿਮਰਤਾ ਨੂੰ ਨਰਾਜ਼ ਕਰੇਗਾ, ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਤੱਕ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਰਣਨ ਦੀ ਕੈਦ, ਜਾਂ ਜੁਰਮਾਨੇ ਜਾਂ ਦੋਵਾਂ ਨਾਲ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।"

ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ "ਔਰਤ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ:-

"ਸ਼ਬਦ 'ਔਰਤ' ਇੱਕ ਔਰਤ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਮਰ ਦੇ ਹੋਣ"।

ਅਪਰਾਧਿਕ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀ ਸੇਧ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 350 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 351, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਮਲੇ ਦਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਹੈ। ਧਾਰਾ 354 ਹਮਲੇ ਜਾਂ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਇੱਕ ਵਧਿਆ ਹੋਇਆ ਰੂਪ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਵਧਣ ਵਾਲੇ ਤੱਤ ਵਿੱਚ ਦੇਸ਼ੀ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਔਰਤ ਦੀ ਨਿਮਰਤਾ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਭੜਕਾਉਣ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਸਦੀ ਨਿਮਰਤਾ ਨੂੰ ਨਰਾਜ਼ ਕਰੇਗਾ।

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹਵਾਲਾ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇੱਥੇ ਦੇ ਸੰਭਾਵੀ ਵਿਚਾਰ ਹਨ, ਇੱਕ ਇਹ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਇੱਕ ਔਰਤ ਵਿੱਚ ਨਿਮਰਤਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਾਂ ਉਹ ਨਿਮਰਤਾ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਉਸ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਧਾਰਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਨਿਯਤ ਗਿਆਨ, ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ; ਦੇ, ਕਿ ਇਸ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਔਰਤ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਨਿਮਰਤਾ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ ਵਿੱਚ "ਨਿਮਰਤਾ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸ਼ੋਰਟਰ ਆਕਸਫੋਰਡ ਇੰਗਲਿਸ਼ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ (ਤੀਜਾ ਐਡੀਸ਼ਨ) ਔਰਤ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ "ਮਾਮੂਲੀ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ: "ਢੰਗ ਅਤੇ ਆਚਰਣ ਵਿੱਚ ਸਜਾਵਟ; ਅੱਗੇ ਜਾਂ ਅਸਲੀਲ ਨਹੀਂ; ਸਰਮਨਾਕ।" ਇਸਲਈ (ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਮਰਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਵੀ) ਬੇਚੈਨੀ ਨਾਲ ਸ਼ੁੱਧ "ਨਿਮਰਤਾ" ਨੂੰ ਨਿਮਰ ਹੋਣ ਦੇ ਗੁਣ ਵਜੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਔਰਤ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, "ਵਿਵਹਾਰ ਦੀ ਔਰਤ ਦੀ ਯੋਗਤਾ; ਸੋਚ, ਬੋਲਣ ਅਤੇ ਆਚਰਣ ਦੀ ਨਿਰਪੱਖ ਸ਼ੁੱਧਤਾ"। ਵੈਬਸਟਰ, ਦੀ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਨਵੀਂ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ (ਦੂਜਾ ਐਡੀਸ਼ਨ) ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ "ਨਿਮਰਤਾ" ਨੂੰ ਵਧਾਉਂਦੀ ਹੈ ਜੋੜ ਕੇ "ਮਾਲਕੀਅਤਾਂ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕਰਨਾ; ਬੇਲੋੜੀ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ, ਅਸਲੀਲਤਾ ਜਾਂ ਅਸਲੀਲਤਾ ਤੋਂ ਮੁਕਤ"। ਇਸ ਲਈ, "ਨਿਮਰਤਾ" ਦਾ ਉਸ ਔਰਤ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਵਹਾਰ ਦੀ ਵਾਜਬਤਾ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਕੁਝ ਸਬੰਧ ਹੈ ਜਿਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਜੁਰਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਸਲਈ, ਦੇਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਜਾਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਧਾਰਾ ਬੋਲਦੀ ਹੈ, ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਦੇਸ਼ੀ ਦਾ ਸਿਰਫ ਸਰੀਰਕ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ, ਹਮਲਾ ਜਾਂ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ, ਪਰ ਹੁਣ ਤੱਕ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੱਤ ਜਿਸ ਔਰਤ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸ਼ਕਤੀ ਵਰਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਨਤੀਜਾ ਕੇਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 354 ਵਿੱਚ "ਉਸ ਦੀ ਨਿਮਰਤਾ ਨੂੰ ਨਰਾਜ਼ ਕਰੇ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਮਰਤਾ ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਹੁਣ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ 7.5 ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਉਮਰ ਦੀ ਲੜਕੀ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਉਹ ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਮਰਤਾ ਜਾਂ ਵਿਵਹਾਰ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਅਸਮਰੱਥ ਹੈ, ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਉਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਵੱਡੀ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਇੱਕ ਅਰਥ ਵਿੱਚ, ਦੇਸ਼ੀ ਦੇ ਕੰਮ ਨੇ ਉਸਦੀ ਨਿਮਰਤਾ ਨੂੰ ਨਰਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 354 ਦਾ ਘੇਰਾ ਵਧਾਉਣਾ ਮੇਰੇ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ ਅਤੇ 7.5 ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਛੋਟੀ ਬੱਚੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਿਮਰਤਾ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਨਾ ਗਲਤ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਫੈਸਲਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੇਸ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹਨ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਮਦਦਗਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ *ਸਮਰਾਟ ਬਨਾਮ ਤਾਤੀਆ ਮਹਾਦੇਵ* (1) ਹੈ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਚੰਦਰੀਬਾਈ, 6 ਸਾਲ ਦੀ ਇੱਕ ਲੜਕੀ, ਬੰਬਈ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਚੈਲ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਮੰਜ਼ਿਲ 'ਤੇ ਇੱਕ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਨਾਲ ਰਹਿੰਦੀ ਸੀ। ਦੂਸਰੀ ਮੰਜ਼ਿਲ 'ਤੇ ਰਹਿੰਦਾ ਦੇਸ਼ੀ ਲੜਕੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਮਰੇ 'ਚ ਲੈ ਗਿਆ, ਉਸ ਨੂੰ ਲੇਟਿਆ ਅਤੇ ਉਸ 'ਤੇ ਲੇਟ ਗਿਆ। ਤੁਰੰਤ ਹੀ ਲੜਕੀ ਨੇ ਰੌਲਾ ਪਾਇਆ ਅਤੇ ਭੱਜ ਗਈ। ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ। ਦੇਸ਼ੀ 'ਤੇ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 354 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੁਕੱਦਮਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ (The trying magistrate) ਨੇ ਧਾਰਾ 352 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ੀ ਨੂੰ ਬਦਲਵੇਂ ਦੋਸ਼ ਅਧੀਨ ਦੇਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਕਿ "ਲੜਕੀ ਸਿਰਫ ਛੇ ਸਾਲ ਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਨਿਮਰਤਾ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਨਰਾਜ਼ ਹੋ ਸਕਦੀ ਸੀ"। ਦੇਸ਼ੀ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਨਾ ਵਧਾਇਆ ਜਾਵੇ।

ਸਿੱਖਿਅਤ ਜੱਜ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਦੇ ਤਹਿਤ "ਔਰਤ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਧਿਆਨ ਦਿਵਾਇਆ ਕਿ ਧਾਰਾ 354 ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, ਲੜਕੀ ਚੰਦਰੀਬਾਈ ਉਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਔਰਤ

ਸੀ, ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਕਿ ਲੜਕੀ ਚੀਕ ਕੇ ਭੱਜ ਗਈ ਜਦੋਂ ਦੇਸ਼ੀ ਨੇ ਉਸ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ, ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਇਹ ਕਾਰਵਾਈ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੰਕੇਤ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਦੇਸ਼ੀ ਦੇ ਚਾਲ-ਚਲਣ ਤੋਂ ਗੁੱਸੇ ਹੋਣ ਲਈ ਆਪਣੀ ਨਿਮਰਤਾ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸਵਾਲ, ਕੀ ਇਹ ਅਪਰਾਧ ਧਾਰਾ 354 ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਧਾਰਾ 10 ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਚੰਦਰੀਬਾਈ ਇੱਕ ਔਰਤ ਹੋਣ ਦੀ ਅਮੂਰਤ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਇਲਾਜ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕੀ ਉਸਦੀ ਨਿਮਰਤਾ ਨੂੰ ਨਰਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਵਾਲ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ। ਇਸ ਨੂੰ ਮੈਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਲਈ ਉਚਿਤ ਪਹੁੰਚ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ।

ਅਗਲਾ ਕੇਸ ਜਿਸਦਾ ਹਵਾਲਾ ਮਿਸਟਰ ਵੀ.ਕੇ. ਰਾਨਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦੇਸ਼ੀ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ *ਮਾਉਂਟ ਚੰਪਾ ਪਾਸੀਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਸਮਰਾਟ* (2) ਸੀ। ਮੈਕਫਰਸਨ, ਜੇ. ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਦਮੀ, ਜੇ. ਨੇ ਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਗਟਾਈ, ਨੇ ਪੰਨਾ 332 'ਤੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਘਟਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਦਾ ਵਿਵਹਾਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੰਕੇਤ ਸਨ ਕਿ ਜਾਂ ਤਾਂ ਉਸ ਕੋਲ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਨਿਮਰਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਾਂ ਇਹ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਗੁੱਸੇ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇ ਉਹਨਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦਾ ਜੋ ਪੁਰਸ਼ ਦੇਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਇੱਕ ਬਾਲਗ ਔਰਤ ਸੀ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਰੀਖਣ, ਜੋ ਦੁਬਾਰਾ ਸਬੂਤ 'ਤੇ ਟਿਕੇ ਹੋਏ ਸਨ, ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਗਏ ਸਵਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਢੁਕਵੇਂ ਨਹੀਂ ਹਨ।

ਅਗਲਾ ਕੇਸ *ਸੇਕੇ ਬਨਾਮ ਸਮਰਾਟ* (3) ਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਹੁਕਮ ਵਿਚ ਵੀ ਵਿਸਤਾਰ ਨਾਲ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਿਸ ਲੜਕੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਇਹ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਦੀ ਉਮਰ ਲਗਭਗ 5 ਸਾਲ ਸੀ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਉਹ ਖੇਡ ਰਹੀ ਸੀ ਤਾਂ 50 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਦੇਸ਼ੀ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਗੁਪਤ ਅੰਗਾਂ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਉਂਗਲੀ ਪਾ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਉਸ 'ਤੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਲਗਾ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਗੱਲ ਉਸ ਦੀ ਮਾਂ ਨੇ ਉਦੋਂ ਵੇਖੀ ਜਦੋਂ ਉਹ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਨਹਾ ਰਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਪੁੱਛ-ਗਿੱਛ ਕਰਨ 'ਤੇ ਬੱਚੇ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਦੇਸ਼ੀ ਨੇ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜੈਕ, ਜੇ., ਨੇ ਦੇਖਿਆ:-

"ਧਾਰਾ 354 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਹ ਦਰਸਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਮਲਾ ਗੁੱਸੇ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਇਹ ਜਾਣਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਇਹ ਲੜਕੀ ਦੀ ਨਿਮਰਤਾ ਨੂੰ ਗੁੱਸੇ ਵਿੱਚ ਭੜਕਾਉਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਲੜਕੀ ਦਾ ਚਾਲ-ਚਲਣ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿਚ ਉਸ ਦੀ ਨਿਮਰਤਾ ਨੂੰ ਨਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਸੁਝਾਅ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਦੱਸਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਝਿਜਕ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਵਾਪਰਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ, ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ, ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸੱਕੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਲੜਕੀ ਦੀ ਨਿਮਰਤਾ ਗੁੱਸੇ ਸੀ।"

ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸਨੇ ਧਾਰਾ 354, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੇਸ਼ੀ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 323, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ। ਦੂਜੇ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਐਮ.ਸੀ. ਘੋਸ਼, ਜੇ. ਨੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਏ ਗਏ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ, ਧਾਰਾ 354, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ, ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ। ਉਸਨੇ ਅੱਗੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ, "ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵਕੀਲ ਆਪਣੀ ਇਸ ਦਲੀਲ ਲਈ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿਖਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ 5.5 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਦੀ ਲੜਕੀ ਦੇ ਗੁਪਤ ਅੰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਉਂਗਲੀ ਪਾਉਣ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਧਾਰਾ 354 ਅਧੀਨ ਦੇਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਇੰਡੀਅਨ ਪੀਨਲ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 352 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੇਸ਼ੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੇ ਨਿਮਰਤਾ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਵਿਕਸਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਮੇਰਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਅਦਮੀ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਜੋ ਇੱਥੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਲੜਕੀ ਵਿੱਚ ਨਿਮਰਤਾ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਦੇ ਗਠਨ ਨੂੰ ਨਸ਼ਟ ਕਰ ਦੇਵੇਗੀ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਮੈਂ ਇਸ ਗੱਲ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿ ਇਹ ਕੇਸ ਧਾਰਾ 354, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਕੋਡ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਸਜਾ, ਜੋ ਕਿ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਸੀ, ਕਾਇਮ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਹੁਣ, ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਰਥਾਤ, ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿ ਇੱਕ ਔਰਤ ਵਿੱਚ ਨਿਮਰਤਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਾਂ ਉਹ ਨਿਮਰਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਉਸ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਇਰਾਦੇ ਜਾਂ ਗਿਆਨ ਨਾਲ ਧਾਰਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਧਾਰਾ ਤਹਿਤ ਜੁਰਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਦੋਵੇਂ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਗਲਤ ਹੋਣਗੇ। ਜੈਕ, ਜੇ., ਨੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਇੱਕ ਤੱਥ ਮੰਨਿਆ। ਕਿਉਂਕਿ ਲੜਕੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਨੂੰ

ਇਹ ਦੱਸਣ ਵਿਚ ਕੋਈ ਝਿਜਕ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਸੱਕੀ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਅਸਲ ਵਿਚ ਲੜਕੀ ਦੀ ਨਿਮਰਤਾ ਗੁੱਸੇ ਵਿਚ ਸੀ। ਐਮ.ਸੀ. ਘੋਸ਼, ਜੇ. ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਸਨ; ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਾਰਨ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਦੇਸ਼ੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲੜਕੀ ਵਿੱਚ ਨਿਮਰਤਾ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਨਸ਼ਟ ਕਰ ਦੇਵੇਗੀ। ਹੁਣ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ 7.5 ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਬੱਚੀ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਦੇਸ਼ੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ 'ਤੇ ਵੀ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਸ ਵਿੱਚ ਨਿਮਰਤਾ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਨਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਪਿਛਲਾ ਮਾਮਲਾ *ਗਿਰਧਰ ਗੋਪਾਲ ਬਨਾਮ ਰਾਜ* (4) ਸੀ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਦੇਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ 9 ਸਾਲ ਦੀ ਲੜਕੀ ਨੂੰ ਇਕ ਕਮਰੇ 'ਚ ਬੰਦ ਕਰ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਬੈਂਡ 'ਤੇ ਲੇਟਾ ਕੇ ਉਸ 'ਤੇ ਬੈਠ ਗਿਆ ਅਤੇ ਨੰਗਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲੜਕੀ ਨੇ ਰੌਲਾ ਪਾ ਕੇ ਆਪਣੇ ਭਰਾ ਨੂੰ ਬੁਲਾਇਆ। ਹੁਣ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਸੱਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ੀ ਦੀ ਇਸ ਕਾਰਵਾਈ ਨੇ ਲੜਕੀ ਦੀ ਨਿਮਰਤਾ ਨੂੰ ਠੇਸ ਪਹੁੰਚਾਈ ਸੀ। ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ *ਸੋਕੋ ਬਨਾਮ ਸਮਰਾਟ* (3) ਵਿੱਚ ਜੈਕ, ਜੇ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਤਰਕ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਅੱਗੇ ਦੇਖਿਆ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇੱਥੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਬੇਲੋੜਾ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਪੰਜ ਸਾਲ ਦੀ ਛੋਟੀ ਕੁੜੀ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 354, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰਨ ਵਾਲੀ ਨਿਮਰਤਾ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਵਿਕਸਤ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ 'ਤੇ, *ਸੋਕੋ* ਦੇ ਕੇਸ (3) ਵਿਚ ਜੈਕ, ਜੇ. ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਤੋਂ ਅਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਲਈ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਸੀ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਅਥਾਰਟੀ ਦਾ ਕੋਈ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 354, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ, ਉਮਰ, ਸਰੀਰਕ ਸਥਿਤੀ ਜਾਂ ਔਰਤ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਰਵੱਈਏ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸ਼ਕਤੀ ਵਰਤੀ ਗਈ। ਸਵਾਲ ਇੱਕ ਤੱਥ ਹੋਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰੈਫਰਿੰਗ ਆਰਡਰ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਮੈਂ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿਆਂਗਾ।

ਮੇਹਰ ਸਿੰਘ, ਜੇ.-ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ। ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੇਰੇ ਵਿਦਵਾਨ ਭਰਾ ਕੈਪੂਰ, ਜੇ. ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ। ਪੁਨਰ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ 'ਤੇ ਮੇਰਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇੱਕ ਔਰਤ ਵਿੱਚ ਨਿਮਰਤਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਪੀਨਲ ਕੋਡ ਧਾਰਾ 354 ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਤੱਥ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਅਤੇ ਨਿਮਰਤਾ ਦੀ ਕੋਈ ਅਮੂਰਤ ਧਾਰਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸੰਹਿਤਾ ਵਿਚ ਨਿਮਰਤਾ (Modesty) ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਇਸ ਦੇ ਸ਼ਬਦਕੋਸ਼ ਦੇ ਅਰਥ ਲਏ ਜਾਣੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਕੈਪੂਰ, ਜੇ. ਦੇ ਨਿਰਣੇ ਵਿਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਸ਼ਬਦਕੋਸ਼ ਦੇ ਅਰਥ ਵੀ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕੀ ਇੱਕ ਔਰਤ ਵਿੱਚ ਨਿਮਰਤਾ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਸੁਭਾਅ ਵਿੱਚ ਹਰੇਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਤੱਥ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੈ ਕਿ ਸਾਢੇ ਸੱਤ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਲੜਕੀ ਨੂੰ ਜਾਂ ਤਾਂ ਨਿਮਰਤਾ ਜਾਂ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਗਏ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਨਾਂਹ ਵਿੱਚ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਦੰਡ ਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 354 ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਜੁਰਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਜੇ.-ਮੈਨੂੰ ਕੈਪੂਰ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਾਏ ਨੂੰ ਵੇਖਣ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਹੋਇਆ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਮੇਰੇ ਵਿਦਵਾਨ ਭਰਾ ਮੇਹਰ ਸਿੰਘ, ਜੇ. ਨੇ ਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਗਟਾਈ। ਪਰ ਮੇਰੇ ਵਿਦਵਾਨ ਭਰਾਵਾਂ ਲਈ ਬਹੁਤ ਸਤਿਕਾਰ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦਾ।

ਕੇਸ ਦੇ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਤੱਥ ਸੰਦਰਭ ਦੇ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਪਰ ਮੈਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਦੁਹਰਾਉਂਦਾ ਹਾਂ। ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਬਲਬੀਰ ਕੌਰ, ਪੀ.ਡਬਲਯੂ. 2, 12 ਜਨਵਰੀ 1962 ਦੀ ਲੇਹੜੀ ਦੀ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਗੁਆਂਢ 'ਚ ਵਿਆਹ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ ਘਰੋਂ ਨਿਕਲੀ ਸੀ, ਆਪਣੀ ਬੱਚੀ ਬਲਵਿੰਦਰ, ਸਿਰਫ 7.5 ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਨੂੰ ਸੂਤਾ ਛੱਡ ਕੇ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਰਾਤ 9-30 ਵਜੇ ਘਰ ਪਰਤੀ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਬੈਂਡ ਰੂਮ ਦੀ ਲਾਈਟ ਚਾਲੂ ਕੀਤੀ, ਉਸਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ, ਜੋ ਆਪਣੀ ਕਮਰ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਨੰਗਾ ਸੀ, ਬੱਚੇ ਬਲਵਿੰਦਰ ਦੇ ਅੱਗੇ ਗੋਡੇ ਟੇਕਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਬੱਚਾ ਚੀਕਿਆ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਚਾਦਰ ਚੁੱਕੀ ਅਤੇ ਬਾਹਰ ਭੱਜਿਆ, ਬੱਚੇ ਦੇ ਗੁਪਤ ਅੰਗਾਂ 'ਤੇ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਖੂਨ ਵਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਡਾਕਟਰ ਅਮੀਰ ਕੌਰ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ. 1 ਦੁਆਰਾ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ, ਜਿਸ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ

ਮਿਡਲਾਈਨ ਵਿੱਚ ਹਾਈਮਨ ਦੇ ਫਟਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਤਰੀ ਅੱਥਰੂ 3/4" ਲੰਬਾ ਯੋਨੀ ਦੀ ਪਿਛਲੀ ਕੰਧ ਦੇ ਹੇਠਲੇ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਖੂਨ ਵਹਿਣ ਦੇ ਨਾਲ ਪੈਰੀਨੀਅਮ ਵੱਲ ਵਧਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 376 ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਲਾਤਕਾਰ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸਤਰੀ ਪੱਖ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਝੂਠੇ ਉਲਝਣ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ। ਉਸ ਦੀ ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਸਨੇ ਬਲਵਿੰਦਰ ਦੇ ਗੁਪਤ ਅੰਗਾਂ ਤੇ ਸੱਟਾਂ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾਇਆ ਸੀ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਉਸ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਮਰਦ-ਅੰਗ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਸਗੋਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਸਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਧਾਰਾ 323 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ, ਕੇਵਲ, ਉਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ, ਇਹ ਮੰਨਦਿਆਂ ਕਿ ਇਹ ਅਪਰਾਧ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 376 ਜਾਂ 354 ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉਹ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਰਾਜ ਨੇ ਆਪਣੀ ਅੰਤਰ-ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 376 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੇਜਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਬਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਤੀਜਿਆਂ 'ਤੇ ਵੀ, ਅਪਰਾਧ ਜਾਂ ਤਾਂ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ ਧਾਰਾ 376/511 ਜਾਂ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਧਾਰਾ 354 ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਅਪੀਲਾਂ, ਜੋ ਮੇਰੇ ਭਰਾ ਮੇਹਰ ਸਿੰਘ ਜੇ, ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਨੂੰ ਸੁਣਦਿਆਂ ਅਤੇ ਕੇਸ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਦਿਆਂ ਅਸੀਂ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਕਿ ਬਲਵਿੰਦਰ ਨਾਲ ਬਲਾਤਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਸ ਨਾਲ ਬਲਾਤਕਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਉਂਗਲਾਂ ਮਾਰ ਕੇ ਜਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਹੋਰ ਸਮਾਨ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ। ਫਿਰ ਸਵਾਲ ਇਹ ਉੱਠਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਇਹਨਾਂ ਖੋਜਾਂ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 323 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਾਂ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 354 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਾਜ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਬਾਰ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕੁਝ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੇ ਟਕਰਾਅ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਮਦਦਗਾਰ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਇਸ ਟਕਰਾਅ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਵਾਲ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਇਸ ਫੁੱਲ ਬੈਚ ਕੋਲ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ:-

"ਕੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ 7.5 ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਲੜਕੀ ਬਲਵਿੰਦਰ ਦੇ ਗੁਪਤ ਅੰਗਾਂ 'ਤੇ ਉਂਗਲਾਂ ਮਾਰ ਕੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੰਗਾਂ ਨੂੰ ਸੱਟ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ ਦੰਡ ਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 354 ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਜੁਰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ?"

ਮੇਰੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵੀਰ ਕੈਪੂਰ ਜੇ., ਜਿਸ ਨਾਲ ਮੇਹਰ ਸਿੰਘ ਜੇ. ਨੇ ਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਹੈ, ਨੇ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਕਿ 7.5 ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਲੜਕੀ ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਮਰਤਾ ਜਾਂ ਵਿਵਹਾਰ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਅਸਮਰੱਥ ਸੀ ਅਤੇ, ਇਸਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਸਦੀ ਨਿਮਰਤਾ ਦੇ ਗੁੱਸੇ ਹੋਣ ਦਾ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 354 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਅੰਗ ਹੈ।

ਇੰਡੀਅਨ ਪੀਨਲ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 354 ਲਾਗੂ ਕਰਦੀ ਹੈ: -

"ਜੇ ਕੋਈ ਵੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਔਰਤ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੇ ਗੁੱਸੇ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇਹ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਸਦੀ ਨਿਮਰਤਾ ਨੂੰ ਠੇਸ ਪਹੁੰਚਾਏਗਾ, ਉਸ ਨੂੰ ਕੈਦ ਜਾਂ ਇੱਕ ਮਿਆਦ ਲਈ ਵਰਣਨ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜੇ ਦੋ ਸਾਲ ਤੱਕ ਵਧ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਜੁਰਮਾਨੇ ਨਾਲ, ਜਾਂ ਦੋਵਾਂ ਨਾਲ।"

"ਅਪਰਾਧਿਕ ਬਲ" ਨੂੰ ਧਾਰਾ 350 ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 351 ਵਿੱਚ "ਹਮਲਾ"। ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 352 ਦੇ ਤਹਿਤ ਗੰਭੀਰ ਅਤੇ ਅਚਾਨਕ ਉਕਸਾਉਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਜਾਂ ਹਮਲਾ ਕਰਨਾ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 353 ਤੋਂ ਧਾਰਾ 357 ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਜਾਂ ਹਮਲੇ ਲਈ ਸਜ਼ਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜੇ ਜੁਰਮ ਨੂੰ ਵਧਣ ਲਈ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 354 ਉਹਨਾਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ

ਇੱਕ ਹੈ ਅਤੇ "ਕਿਸੇ ਵੀ ਔਰਤ" 'ਤੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਜਾਂ ਹਮਲੇ ਲਈ ਸਜ਼ਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 352 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਸਧਾਰਨ ਵਰਤੋਂ ਜਾਂ ਹਮਲੇ ਲਈ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸਜ਼ਾ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਜੁਰਮਾਨਾ, ਜੇ ਕਿ 500 ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਵਧ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਹੈ ਜਾਂ ਦੋਵੇਂ, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 354 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੇਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਦੋ ਸਾਲ ਤੱਕ ਦੀ ਕੈਦ ਜਾਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸੀਮਾ ਦੇ ਜੁਰਮਾਨੇ, ਜਾਂ ਦੋਵਾਂ ਨਾਲ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਜਾਂ ਔਰਤਾਂ 'ਤੇ ਹਮਲੇ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਸੀ,

ਔਰਤਾਂ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਮਲੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪੱਧਰਾਂ ਦੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਔਰਤਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕੁਝ ਹੋਰ ਅਪਰਾਧ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 376 ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਲਾਤਕਾਰ ਦੀ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਹਨ, ਅਤੇ ਬਲਾਤਕਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼, ਜਿਸ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 376/511 ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਅਕਸਰ ਅਜਿਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਔਰਤ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਨਾ ਤਾਂ ਬਲਾਤਕਾਰ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਨੂੰ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼। ਇਹ ਅਜੇ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਹਮਲਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਔਰਤ ਦੀ ਸੰਜਮ ਵਿੱਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸਨੂੰ ਅਸਲੀਲ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਨਾ ਸਿਰਫ ਨੈਤਿਕਤਾ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਬਲਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਵੀ। ਇੰਡੀਅਨ ਪੀਨਲ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 354 ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਵਿਵਸਥਾ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਅਸਲੀਲ ਵਿਵਹਾਰ ਜਾਂ ਮਰਦਾਂ ਦੀ ਲਾਲਸਾ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਕੁਝ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ। ਇਹ ਸ਼ਾਲੀਨਤਾ ਅਤੇ ਨੈਤਿਕਤਾ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਵੀ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਮਲਿਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਜੋ ਮਹੱਤਵ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਤੱਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੇ ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਜ਼ਾ ਵਜੋਂ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਰਣਨ ਦੀ ਕੈਦ ਅਤੇ ਸੀਮਾ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇੰਡੀਅਨ ਪੀਨਲ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 354 ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 354 ਅਧੀਨ ਦੇਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ, ਇਸਤਰਾਸਾ ਪੱਖ ਨੂੰ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ:

- (ਏ) ਇੱਕ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸ਼ਕਤੀ ਵਰਤੀ ਗਈ ਹੈ,
- (ਬੀ) ਹਮਲੇ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਅਪਰਾਧਿਕ ਤਾਕਤ ਇੱਕ ਔਰਤ ਹੈ, ਅਤੇ
- (ਸੀ) ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਔਰਤ ਜਾਂ ਗਿਆਨ ਦੀ ਨਿਮਰਤਾ ਨੂੰ ਭੜਕਾਉਣ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਸੰਭਾਵਨਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸਦੀ ਨਿਮਰਤਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਰਾਜ਼ ਹੋਵੇਗੀ

"ਔਰਤ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਮਰ ਦੀ ਔਰਤ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਇਰਾਦੇ ਜਾਂ ਗਿਆਨ ਨਾਲ ਅਪਰਾਧਿਕ ਤਾਕਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਪਰਾਧੀ ਦੇਸ਼ੀ ਹੋਵੇਗਾ, ਭਾਵੇਂ ਪੀੜਤ ਔਰਤ ਦੀ ਉਮਰ ਕਿੰਨੀ ਵੀ ਹੋਵੇ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਹਮਲੇ ਦੇ ਹੇਠ ਜਾਂ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਲੋੜੀਂਦਾ ਇਰਾਦਾ ਜਾਂ ਗਿਆਨ ਸਾਬਤ ਹੋ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜੁਰਮ ਪੂਰਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਅਤੇ, ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਅਪਰਾਧੀ ਨੂੰ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਲਈ ਲਾਭਦਾਇਕ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਹਮਲੇ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਉਸ ਦੇ ਕੰਮ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਉਮਰ ਦਾ ਜਾਂ ਬਹੁਤ ਛੋਟਾ ਸੀ।

ਬੇਸ਼ੱਕ, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 354 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਇਸ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਇਰਾਦਾ ਜਾਂ ਗਿਆਨ ਅਮਲ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਵੇ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੇ ਇਰਾਦੇ ਜਾਂ ਗਿਆਨ ਦੀ ਘਾਟ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਸਾਬਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਅਪਰਾਧਿਕ ਤਾਕਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਪੀੜਤ ਔਰਤ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਹ ਅਪਰਾਧ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 354 ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਪਰ ਸਿਰਫ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 352 ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਵੇਗਾ।

ਇਸ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ "ਉਸ ਦੀ ਨਿਮਰਤਾ ਦਾ ਗੁੱਸਾ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਦੋ ਰਾਵਾਂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਕੰਮ ਜੋ ਕਿਸੇ ਔਰਤ ਦੀ

ਨਿਮਰਤਾ ਨੂੰ ਮਾੜਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਿਮਰਤਾ, ਸ਼ਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਅਪਮਾਨਜਨਕ ਅਤੇ ਔਰਤ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਜਾਂ ਵਿਵਹਾਰ ਦੀ ਮੁਹਾਰਤ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਅਪਮਾਨਜਨਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇਕ ਔਰਤ ਦੀ ਨਿਮਰਤਾ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਜਾਂ ਅਪਮਾਨ ਹੋਵੇਗਾ।

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੇਰੇ ਵਿਦਵਾਨ ਭਰਾ ਕੈਪੂਰ ਜੋ ਦੁਆਰਾ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, "ਨਿਮਰਤਾ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਨਾ ਤਾਂ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਵਿਦਵਾਨ ਭਰਾ ਦੁਆਰਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸ਼ਾਰਟਰ ਆਕਸਫੋਰਡ ਇੰਗਲਿਸ਼ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸਦਾ ਅਰਥ ਹੈ "ਵਿਵਹਾਰ ਦੀ ਔਰਤ ਦੀ ਯੋਗਤਾ, ਸੋਚ, ਬੇਲੋਚ ਅਤੇ ਆਚਰਣ ਦੀ ਨਿਰਪੱਖ ਸ਼ੁੱਧਤਾ।" ਇਸ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਮੇਰੇ ਵਿਦਵਾਨ ਭਰਾ ਨੇ ਇਹ ਰਾਏ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਨਿਮਰਤਾ ਦਾ ਉਸ ਔਰਤ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਵਹਾਰ ਦੀ ਵਾਜਬਤਾ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਕੁਝ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ, ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਸਨੇ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 354 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ, ਉਮਰ, ਸਰੀਰਕ ਸਥਿਤੀ ਜਾਂ ਔਰਤ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਰਵੱਈਏ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਅਪਰਾਧਿਕ ਤਾਕਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਜੇਕਰ ਉਮਰ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਇੱਕ ਔਰਤ ਇਹ ਜਾਣਨ ਜਾਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹੈ ਕਿ ਔਰਤ ਦਾ ਸਹੀ ਵਿਵਹਾਰ ਕੀ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਚਲਾਉਣਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਅਪਮਾਨਜਨਕ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ, ਉਸ ਕੋਲ ਕੋਈ ਨਿਮਰਤਾ ਹੈ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਨਿਮਰਤਾ ਨੂੰ ਭੜਕਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਅਪਰਾਧ, ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਉਸ ਦੇ ਲਈ ਵਚਨਬੱਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨੈਤਿਕਤਾ ਅਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਲਿੰਗ ਪ੍ਰਤੀ ਚੰਗੇ ਵਿਵਹਾਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਆਕਸਫੋਰਡ ਇੰਗਲਿਸ਼ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ (1933 ਐਡੀਸ਼ਨ) ਵਿੱਚ, "ਨਿਮਰਤਾ" ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ "ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਵਿਵਹਾਰ ਦੀ ਯੋਗਤਾ, ਸੋਚਣ ਵਾਲੀ ਬੋਲੀ ਅਤੇ ਆਚਰਣ (ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਜਾਂ ਔਰਤਾਂ ਵਿੱਚ) ਰਿਜ਼ਰਵ ਜਾਂ ਸ਼ਰਮ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਸਹਿਜ ਨਫ਼ਰਤ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਵਧਦੀ ਹੈ ਅਸ਼ੁੱਧ ਜਾਂ ਮੋਟੇ ਸੁਝਾਵਾਂ ਲਈ।" ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਔਰਤ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ, ਪਰ ਔਰਤ ਦੇ ਵਿਹਾਰ ਅਤੇ ਆਚਰਣ ਦੀਆਂ ਸਵੀਕਾਰੀਆਂ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 354 ਵਿੱਚ "ਨਿਮਰਤਾ" ਸ਼ਬਦ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਜਾਪਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿ ਇੰਡੀਅਨ ਪੀਨਲ ਕੋਡ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਅਨੁਰੂਪ ਉਪਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੀ ਗਈ ਨਿਮਰਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਜਾਂ ਵਿਵਹਾਰ ਦੀ ਮੁਹਾਰਤ ਜਾਂ ਸ਼ਰਮ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਗੁੱਸੇ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸੁਭਾਵਕ ਨਫ਼ਰਤ ਤੋਂ ਅਸ਼ੁੱਧ ਜਾਂ ਮੋਟੇ ਸੁਝਾਵਾਂ ਵੱਲ ਵਧਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਔਰਤ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਪੀਨਲ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 354 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਕੀ ਸੀ ਉਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸੀ ਜੋ ਔਰਤਾਂ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੀ। ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 354 ਵਿੱਚ "ਵਿਧਾਨ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਐਕਟ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪੀੜਤ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਇੱਕ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਔਰਤ ਮਨੁੱਖਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਗੁਣ ਵਜੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਗੁਣ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਔਰਤ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਲਿੰਗ ਦੇ ਕਾਰਨ ਜੋੜਦਾ ਹੈ।

ਇੰਡੀਅਨ ਪੀਨਲ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 509 ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚਲਦਾ ਹੈ:

"ਜੇ ਕੋਈ ਵੀ, ਕਿਸੇ ਔਰਤ ਦੀ ਨਿਮਰਤਾ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਕੋਈ ਸ਼ਬਦ ਬੋਲਦਾ ਹੈ, ਕੋਈ ਆਵਾਜ਼ ਜਾਂ ਸੰਕੇਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਕੋਈ ਚੀਜ਼ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਸ਼ਬਦ ਜਾਂ ਆਵਾਜ਼ ਅਜਿਹੀ ਔਰਤ ਦੁਆਰਾ ਦੇਖੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਔਰਤ ਦੀ ਨਿੱਜਤਾ ਵਿੱਚ ਘੁਸਪੈਠ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਸੁਣਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਾਂ ਇਹ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਇਸ਼ਾਰੇ ਜਾਂ ਵਸਤੂ ਦੇਖੇ ਜਾਣ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਾਲ ਤੱਕ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਸਾਧਾਰਨ ਕੈਦ, ਜਾਂ ਜੁਰਮਾਨੇ, ਜਾਂ ਦੋਵਾਂ ਨਾਲ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ,"

ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਸਿਰਫ਼ ਉਚਾਰਨ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਸਤੂ ਦੀ ਨੁਮਾਇਸ਼ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧੁਨੀ ਜਾਂ ਇਸ਼ਾਰੇ ਨੂੰ ਇਸ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਕਰਨਾ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਸ਼ਬਦ ਜਾਂ ਆਵਾਜ਼ ਸੁਣੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜਾਂ ਅਜਿਹਾ ਸੰਕੇਤ ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਔਰਤ ਦੁਆਰਾ ਦੇਖੀ ਗਈ ਵਸਤੂ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ

ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਸਬੰਧਤ ਔਰਤ ਨੇ ਸ਼ਬਦ ਸੁਣੇ ਹਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇਸ਼ਾਰਿਆਂ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜਾਂ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਵਸਤੂ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 509 ਅਧੀਨ ਜੁਰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਸਬੰਧਤ ਔਰਤ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕ ਜਾਂ ਸਰੀਰਕ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਜਾਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਜੇਕਰ ਇੱਕੋ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਸ਼ਬਦ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਹੀ ਅਰਥ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸੰਦਰਭ ਹੋਰ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ। ਜੇਕਰ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 509 ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ ਅਰਥ ਜਾਂ ਅਰਥ ਜੇ ਮੇਰੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵੀਰ ਕੈਪੂਰ ਜੇ. ਨੇ "ਨਿਮਰਤਾ" ਸ਼ਬਦ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਹੈ, ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਅਸਲੀਲ ਇਸ਼ਾਰੇ ਜਾਂ ਮਰਦ ਅੰਗ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨਾ, ਜਾਂ ਕੁਝ ਅਸਲੀਲ ਵਸਤੂ ਕਿਸੇ ਬੱਚੇ ਲਈ ਜਿਸ ਨੇ ਸੋਚਣ ਜਾਂ ਸਮਝ ਦੀ ਲੋੜੀਂਦੀ ਪਰਿਪੱਕਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਉਮਰ ਦੀ ਔਰਤ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸਮਾਨ ਕੰਮ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 509 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਦੂਜਿਆਂ ਦੇ ਅਸਲੀਲ ਵਿਵਹਾਰ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣਾ ਹੈ ਜੋ ਨੈਤਿਕਤਾ ਲਈ ਅਪਮਾਨਜਨਕ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 354 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 509 ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਜੁਰਮ ਉਨੇ ਹੀ ਚਿੰਤਤ ਔਰਤ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਹਨ ਜਿੰਨਾ ਜਨਤਕ ਨੈਤਿਕਤਾ ਅਤੇ ਚੰਗੇ ਵਿਵਹਾਰ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ। ਇਹ ਅਪਰਾਧ ਕੇਵਲ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਜਨਤਕ ਨੈਤਿਕਤਾ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਹਨ, ਅਤੇ ਇਹ ਉਦੇਸ਼ ਤਾਂ ਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ "ਨਿਮਰਤਾ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਮਨੁੱਖੀ ਔਰਤ ਦਾ ਗੁਣ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇ ਇਸ ਤੱਥ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿ ਕੀ ਸਬੰਧਤ ਔਰਤ ਨੇ ਐਕਟ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਰਨ ਜਾਂ ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਸਮਝ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਿਸੇ ਔਰਤ ਦੇ ਦੂਜਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਨੀਤ ਮਾਦਾ ਵਿਵਹਾਰ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਲਈ ਅਪਮਾਨਜਨਕ ਹੈ। ਮੈਂ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਵਿਧਾਨ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 354 ਅਤੇ 509 ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਔਰਤਾਂ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਧਾਨ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਲੱਭ ਸਕਦਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਸਮਝ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨੈਤਿਕਤਾ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜਨਾ ਸੀ ਜਾਂ ਔਰਤ ਦੇ ਵਿਵਹਾਰ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਲਈ ਅਪਮਾਨਜਨਕ ਹੈ।

ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 354 ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਆਪਣੀ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਉਮਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਉਮਰ ਦੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵਿਚਾਰ ਜਾਂ ਸਮਝ ਦੀ ਕਾਫ਼ੀ ਪਰਿਪੱਕਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਜੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਹਰ ਉਮਰ ਦੀਆਂ ਮਾਦਾ ਮਨੁੱਖਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਅਸਲੀਲ ਵਿਵਹਾਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇਸ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣਾ ਸੀ ਤਾਂ ਕੀ ਧਾਰਾ ਨੂੰ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ? ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਵਸਤੂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤੀ ਗਈ ਭਾਸ਼ਾ ਅਜੇ ਵੀ ਉਹੀ ਰਹੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਨੈਤਿਕਤਾ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਸ 'ਤੇ ਇੱਕ ਤੰਗ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਜਾਂ ਇਸਦੀ ਸਪਸ਼ਟ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੁਝ ਖਾਸ ਉਮਰ ਦੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਤੱਕ ਇਸਦੀ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਵਾਜਬ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨਾ ਵੀ ਔਖਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਲਈ ਜ਼ਿੰਦਾ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਰਵਾਇਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਲਿੰਗ ਵਜੋਂ ਜਾਣੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਉਸੇ ਲਿੰਗ ਦੇ ਛੋਟੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਸੁਰੱਖਿਆ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਜੋ ਆਪਣੀ ਉਮਰ ਜਾਂ ਕਮਜ਼ੋਰ ਮਾਨਸਿਕ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਆਪਣਾ ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋੜ ਹੈ।

ਇਹ ਦਲੀਲ ਕਿ ਕਿਸੇ ਬੱਚੇ ਪ੍ਰਤੀ ਅਸਲੀਲ ਵਿਵਹਾਰ ਜਿਸ ਨੇ ਐਕਟ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਚਾਰ ਜਾਂ ਸਮਝ ਦੀ ਕਾਫ਼ੀ ਪਰਿਪੱਕਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਬਣਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਵਿੱਚ ਨਿਮਰਤਾ ਜਾਂ ਸ਼ਰਮ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਵਿਕਸਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਹੈ ਇਸ ਧਾਰਨਾ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਲਈ ਕਿ ਐਕਟ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਲਈ ਢੁਕਵਾਂ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 354 ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਜੁਰਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 354 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਕਿਸੇ ਔਰਤ ਦੀ

ਨਿਮਰਤਾ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਜਾਂ ਅਪਮਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕਾਰਾ ਕਿਸੇ ਔਰਤ ਦੀ ਨੈਤਿਕਤਾ ਨੂੰ ਠੇਸ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਇਹ ਜਾਣਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਹਰਕਤ ਨਾਲ ਉਸਦੀ ਨਿਮਰਤਾ ਦਾ ਘਾਣ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸਤਰੀਆਂ ਪੱਖ ਲਈ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਐਕਟ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਔਰਤ ਦੀ ਨਿਮਰਤਾ ਨੂੰ ਠੇਸ ਪਹੁੰਚੀ ਸੀ। ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਪੀੜਤ ਦੇ ਮਾਨਸਿਕ ਵਿਕਾਸ, ਚਰਿੱਤਰ ਅਤੇ ਪੂਰਵਜਾਂ ਦੇ ਸਵਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਣਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗਾ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਕੀ ਉਸਨੇ ਨਿਮਰਤਾ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੈ ਕੀ ਉਸ ਕੋਲ ਅਜੇ ਵੀ ਇਹ ਹੈ, ਅਤੇ ਕੀ ਉਸ ਨੇ ਐਕਟ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਜਾਂ ਆਯਾਤ ਨੂੰ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਉਸਦੀ ਨਿਮਰਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਠੇਸ ਸੀ। ਅਜਿਹੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ, ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੁਆਰਾ ਖੁਦ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵੱਖਰੀ ਵਿਆਖਿਆ ਅਪਣਾਈ ਜਾਂਦੀ, ਤਾਂ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 354 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ, ਇੱਕ ਅਪਰਾਧੀ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਸਬੂਤ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿ ਸਬੰਧਤ ਔਰਤ ਨੇ ਨਿਮਰਤਾ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਕਿ ਅਪਰਾਧੀ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਉਸਦੀ ਨਿਮਰਤਾ ਨੂੰ ਨਰਾਜ਼ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 509 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਦੇਸ਼ੀ ਲਈ ਇਹ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨਾ ਇੱਕ ਚੰਗਾ ਬਚਾਅ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਕਹੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ ਸਬੰਧਤ ਔਰਤ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣੇ ਜਾਂ ਸਮਝੇ ਨਹੀਂ ਗਏ ਸਨ, ਜਾਂ ਉਹ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕੀਤੇ ਅਸਲੀਲ ਇਸ਼ਾਰਿਆਂ ਦਾ ਅਪਵਾਦ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਬਹੁਤ ਹੀ ਅਸਲੀਲ ਬੋਲਣਾ ਜਾਂ ਘੇਰ ਅਸਲੀਲ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਿਸੇ ਔਰਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ, ਜੋ ਉਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦਾ, ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ, ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 354 ਅਤੇ 509 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਵੇਂ ਹੀ ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਐਕਟ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਇਰਾਦੇ ਜਾਂ ਗਿਆਨ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਇਹ ਇਹਨਾਂ ਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਤਾਜ਼ਾ ਤੱਤ ਪੇਸ਼ ਕਰੇਗਾ। ਜੇਕਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਨਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨੂੰ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਬਾਲਗ ਔਰਤਾਂ ਜਾਂ ਜਵਾਨ ਲੜਕੀਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 354 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਜੇਕਰ ਸਬੰਧਤ ਔਰਤ ਮੂਰਖ, ਬੇਵਕੂਫ ਜਾਂ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੈ ਤਾਂ ਵਚਨਬੱਧ ਹੋਵੇ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਕਿਸੇ ਵੇਸਵਾ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਜਾਂ ਉਸ ਦੀਆਂ ਛਾਤੀਆਂ ਜਾਂ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਗੁਪਤ ਅੰਗਾਂ ਨੂੰ ਫੂਹਣ ਵਰਗਾ ਕੰਮ ਅਪਰਾਧੀ ਦੇ ਵਿਵਹਾਰ ਦੀ ਅਸਲੀਲਤਾ ਅਤੇ ਅਨੈਤਿਕਤਾ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 352 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਸਧਾਰਨ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਇਹ, ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 376 ਦੇ ਤਹਿਤ - ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੇਸਵਾ ਨਾਲ ਸਰੀਰਕ ਸਬੰਧ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਉਸ ਔਰਤ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸੰਬੰਧ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਬਲਾਤਕਾਰ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਦੇਸ਼ੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਪਰਾਧੀ ਲਈ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਔਰਤ ਜਿਨਸੀ ਆਨੰਦ ਲੈਣ ਲਈ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਰਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੈਂ ਇਹ ਸਮਝਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਹਾਂ ਕਿ ਜਦੋਂ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 376 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਵੇਸਵਾ ਨੂੰ ਵੀ ਉਸਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਧਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਘਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 354 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਜਿਹੀ ਔਰਤ ਨੂੰ ਹਮਲੇ ਜਾਂ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸ਼ਕਤੀ ਵਿਰੁੱਧ ਅਜਿਹੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਉਪਲਬਧ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ?

ਇੱਕ ਵੇਸਵਾ ਦੇ ਕੇਸ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਉਹ ਹੈ ਜੋ ਗੈਰ ਨੇ ਪੀਨਲ ਲਾਅ ਆਫ ਇੰਡੀਆ (ਸੱਤਵਾਂ ਐਡੀਸ਼ਨ) ਪੰਨਾ 1746 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਟਿੱਪਣੀ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਸੀ।

"ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਧਾਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਦਕਿਸਮਤ ਔਰਤਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਬਰਾਬਰ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਆਪਣੀ ਅਨੈਤਿਕਤਾ ਨਾਲ ਜਿਉਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਦਾ ਜਵਾਬ ਹਾਂ-ਪੱਖੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ, ਉਹ ਇੱਜ਼ਤ ਵਾਲੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਨਾਲੋਂ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਬੇਲਗਾਮ ਲਾਲਸਾ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਅਸਲੀਲ ਹਰਕਤਾਂ ਕਰਨ 'ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਓਨੀ ਹੀ ਸਜ਼ਾ ਮਿਲੇਗੀ, ਜਿੰਨੀ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਕਿਸੇ ਨੇਕ ਔਰਤ ਦੀ ਮਰਿਆਦਾ ਨੂੰ ਠੇਸ ਪਹੁੰਚਾਈ ਹੋਵੇ ਪਰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਜੋ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਉਹ ਛੁੱਟੀ ਅਤੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ।"

ਇਹ, ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਸਹੀ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਸਵਾਲ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਹਮਲਾ ਜਾਂ ਅਪਰਾਧਿਕ ਤਾਕਤ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਈ ਔਰਤ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰਤਾ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਪਰ ਸਿਰਫ ਉਸ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਸ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਅਪਰਾਧਿਕ ਬਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਰਾਨਾਡੇ ਨੇ *ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਚੰਪਾ ਪਾਸੀਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਸਮਰਾਟ* 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ। (2), ਜਿੱਥੇ ਸਿਰਲੇਖ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ:-

"ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਔਰਤ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਨਿਮਰਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਾਂ ਇਹ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੱਕ ਦੁਆਰਾ ਗੁੱਸੇ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਉਸ ਨਾਲ ਜਿਨਸੀ ਸੰਬੰਧ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ, ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਵੱਲੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਲਿਜਾਣ ਅਤੇ ਉਸ ਨਾਲ ਸੰਭੋਗ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਨਿਮਰਤਾ ਨੂੰ ਨਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਨਿਰਣੇ ਦੇ ਮੁੱਖ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘਦਿਆਂ, ਮੈਂ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਪਾਇਆ ਕਿ ਇਹ ਮੁੱਖ-ਨੋਟ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਪੰਨਾ 332 'ਤੇ ਮੈਕਫਰਸਨ ਜੇ. ਦੇ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਨਿਰੀਖਣਾਂ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਦਾ ਹੈ: -

"ਧਾਰਾ 354 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਉਦੋਂ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਕਿਸੇ ਔਰਤ ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਅਪਰਾਧਿਕ ਤਾਕਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਗੁੱਸਾ ਕਰਨ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਜਾਂ ਜਾਂ ਇਹ ਜਾਣਨਾ ਕਿ ਇਹ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਸਦੀ ਨਿਮਰਤਾ ਨੂੰ ਨਰਾਜ਼ ਕਰੇਗਾ। ਮੇਰੇ ਖਿਆਲ ਵਿਚ ਲਖਪਤੀਆ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਆਚਰਣ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੰਕੇਤ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਜਾਂ ਤਾਂ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਨਿਮਰਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਾਂ ਇਹ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਗੁੱਸੇ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਵਿਲਾਇਤ ਦੇ ਨਾਲ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਕਥਿਤ ਜਿਨਸੀ ਸੰਬੰਧ ਜਿਸ ਦਾ ਸਿਹਰਾ ਵਿਲਾਇਤ ਨੂੰ ਅਤੇ ਕਥਿਤ ਦੂਜੇ ਪੁਰਸ਼ ਦੇਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਉਸ ਕੋਲ ਨਿਮਰਤਾ ਦੇ ਕੁਝ ਬਚੇ ਹੋਏ ਸਨ, ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਭਰੋਸੇਮੰਦ ਸਬੂਤ, ਜੋ ਕਿ ਮਾਮੂਲੀ ਹੈ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਉਸ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਧੱਕੇ ਤੋਂ ਗੁੱਸੇ ਸੀ।"

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹਨਾਂ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਵਾਪਰਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਇਸ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਖੋਜ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਸਨ ਕਿ ਕੇਸ ਦੇ ਮੁੱਖ ਦੇਸ਼ੀ ਵਿਲਾਇਤ ਨੇ "ਸੰਬੰਧਿਤ ਵੇਸਵਾ" ਨਾਲ ਸਰੀਰਕ ਸਬੰਧ ਬਣਾਏ ਸਨ ਉਸ ਦੀ ਪੂਰੀ ਸਹਿਮਤੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਉੱਥੇ ਗਈ ਹੋਵੇ।" ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਤੱਥ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ, ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਵੇਸਵਾ ਜਿਨਸੀ ਸੰਬੰਧਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਸਹਿਮਤੀ ਵਾਲੀ ਧਿਰ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਸੇ ਅਸਲੀਲ ਹਮਲੇ ਦਾ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਅਸੀਂ ਅੱਗੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਸਿੱਖਿਅਤ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 354 ਦੇ ਤਹਿਤ ਚਾਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦੂਜੇ ਦੇਸ਼ੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਗਵਾਹ ਕਿਸੇ ਸਨਮਾਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਸਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤ ਮਤਭੇਦਾਂ ਅਤੇ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸਾਂ ਨਾਲ ਭਰੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਇਹਨਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਵਧਾਉਂਦਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਦਲੀਲ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 354 ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਢਿੱਲੀ ਨੈਤਿਕ ਚਰਿੱਤਰ ਵਾਲੀ ਔਰਤ ਜਾਂ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਵੇਸਵਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਰਾਨਾਡੇ ਨੇ *ਸੇਕੋ ਬਨਾਮ ਸਮਰਾਟ* (3) ਤੋਂ ਆਪਣੀ ਦਲੀਲ ਲਈ ਸਮਰਥਨ ਮੰਗਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦੇਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ 5.5 ਸਾਲ ਦੀ ਇੱਕ ਲੜਕੀ ਦੇ ਗੁਪਤ ਅੰਗਾਂ 'ਤੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਲਗਾਏ

ਸਨ ਉਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਉਂਗਲੀ ਪਾ ਕੇ, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 354 ਦੇ ਤਹਿਤ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 323 ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੇ ਜਾਣੇ-ਪਛਾਣੇ ਜੱਜਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਮੱਤਭੇਦ ਸਨ। ਜੈਕ ਜੇ., ਜਿਸਦਾ ਵਿਚਾਰ ਸੀ ਕਿ ਅਪਰਾਧ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 354 ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ, ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ:-

"ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਲਈ ਇਹ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਲੜਕੀ ਦਾ ਆਚਰਣ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਨਿਮਰਤਾ ਨੂੰ ਨਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਸੁਝਾਅ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਦੱਸਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਝਿਜਕ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਵਾਪਰਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਮੈਂ ਸੋਚਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ, ਸ਼ੱਕ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਲੜਕੀ ਦੀ ਨਿਮਰਤਾ ਗੁੱਸੇ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਦੇਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਣਾ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 354 ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਦੇਸ਼ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ ਦੇ ਧਾਰਾ 323 ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ।

ਇਹਨਾਂ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਇਸ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਗਏ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਕਾਰਵਾਈ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 354 ਵਿੱਚ ਦੱਸੀ ਲੋੜੀਂਦੀ ਇਰਾਦੇ ਜਾਂ ਗਿਆਨ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਪਰ ਕੀ ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਕੁੜੀ ਦੀ ਨੈਤਿਕਤਾ ਨੂੰ ਭੜਕਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਹਾ ਹੈ, ਇਹ ਨਤੀਜਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੇ ਜੁਰਮ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਜੇ ਢੁਕਵਾਂ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਇਰਾਦਾ ਜਾਂ ਗਿਆਨ ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਹ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 354 ਦੇ ਅਧੀਨ ਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਵਚਨਬੱਧ ਹੈ, ਅਤੇ, ਜੇਕਰ ਮੈਂ ਇੱਜ਼ਤ ਨਾਲ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, ਜੈਕ, ਜੇ. ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਦੂਜੇ ਮੈਂਬਰ ਐਮ.ਸੀ. ਘੋਸ਼, ਜੇ., ਨੇ ਆਪਣੀ ਰਾਏ ਸਾਂਝੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸਵਾਲ ਵਿਚਲੀ ਔਰਤ ਵਿਚ ਨਿਮਰਤਾ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 354 ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਸੋਕੋ ਦੇ ਕੇਸ (3) ਵਿੱਚ ਜੈਕ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਗਟਾਏ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਤੋਂ ਦੀਕਸ਼ਿਤ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ *ਗਿਰਧਰ ਗੋਪਾਲ ਬਨਾਮ ਰਾਜ* (4) ਵਿੱਚ ਅਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਕੰਮ ਜਿਸਨੇ ਇੱਕ ਨੌਂ ਸਾਲ ਦੀ ਕੁੜੀ ਨੂੰ ਇਕ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਕੈਦ ਕੀਤਾ ਸੀ ਉਸ ਨੂੰ ਬਿਸਤਰੇ 'ਤੇ ਲੇਟਾਇਆ ਅਤੇ ਫਿਰ ਨੰਗਾ ਹੋ ਕੇ ਉਸ ਤੇ ਬੈਠ ਗਿਆ, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 354 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪਰਾਧ ਹੈ। *ਸਮਰਾਟ ਬਨਾਮ ਤਾਤੀਆ ਮਹਾਦੇਵ* (1) ਵਿੱਚ ਤੱਥ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਨ। ਦੇਸ਼ੀ ਛੇ ਸਾਲ ਦੀ ਲੜਕੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਮਰੇ 'ਚ ਲੈ ਗਿਆ। ਉਸ ਨੂੰ ਲੇਟਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਖੁਦ ਉਸ 'ਤੇ ਲੇਟ ਗਿਆ ਪਰ ਲੜਕੀ ਨੇ ਤੁਰੰਤ ਚੀਕ ਮਾਰੀ ਅਤੇ ਭੱਜ ਗਈ। ਮੁਕੱਦਮਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 354 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਦੇਸ਼ੀ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿਉਂਕਿ ਲੜਕੀ ਇਹ ਸਮਝਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਛੋਟੀ ਸੀ ਕਿ ਕੁਝ ਗਲਤ ਇਰਾਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਉਹ ਚੀਕ ਕੇ ਭੱਜ ਗਈ, ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਡਰ ਦੇ ਕਾਰਨ ਅਜਿਹਾ ਕੀਤਾ। ਤਾਜ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ, ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਦੇਸ਼ੀ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 352 ਤੋਂ ਧਾਰਾ 354 ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਕਿ ਲੜਕੀ ਚੀਕ ਕੇ ਭੱਜ ਗਈ ਸੀ, ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 354 ਉਸ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਔਰਤ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸ ਕੇਸ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ "ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਜਵਾਬ ਸਨ ਕਿ ਲੜਕੀ ਬਹੁਤ ਛੋਟੀ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਵਿੱਚ ਨਿਮਰਤਾ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਸੀ।"

ਹਾਲਾਂਕਿ ਬਿੰਦੂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਸਿੱਧਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਬਾਰ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦਾ ਭਾਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਦਲੀਲ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ, ਅਤੇ ਉੱਪਰ ਦਰਜ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਇਸ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਵਾਲ ਦਾ ਮੇਰਾ ਜਵਾਬ ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗਾ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਹੁਕਮ

ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਕੋਲ ਭੇਜੇ ਗਏ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਬਹੁਮਤ ਦੁਆਰਾ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਹੁਣ ਇਹ ਕੇਸ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਬੀ.ਆਰ.ਟੀ.

22666 HC-1.000-8-11-63-ਸੀ. ਪੀ. ਅਤੇ ਐੱਸ. ਪੀ.ਬੀ. ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।

(1) (1912) 14 B.L.R. 961

(2) A.I.R. 1928 Patna 326

(3) A.I.R 1933 Cal 142

(4) A.I.R. 1953~M.B. 147

ਨੇਹਾ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।